

## راهبردهای بازاریابی دیجیتال، انتقادهای آنلاین و عملکرد هتل

چکیده

در این مقاله به بررسی میزان اثرگذاری راهبردهای بازاریابی دیجیتال ( همانند داشتن برنامه بازاریابی دیجیتال، پاسخگویی به انتقادهای مهمان، و نظارت و پیگیری اطلاعات و انتقادهای آنلاین) بر اشغال اتاق در هتل و به طور مستقیم بر درآمد به ازای اتاق موجود و به طور غیر مستقیم بر حجم و ظرفیت انتقادهای آنلاین و میزان تفاوت این مکانیسم با انواع هتل های مختلف به لحاظ رده بندی ستاره و هتل های مستقل و زنجیره ای می پردازیم. پژوهش در 132 هتل بلژیک انجام گردید. نتایج نشان می دهند که حجم انتقاد اشغال اتاق را افزایش می دهد و ظرفیت انتقاد های آنلاین به طور غیر مستقیم بر درآمد به ازای اتاق موجود تاثیر می گذارد. تاکتیک ها و راهبردهای بازاریابی دیجیتال بر حجم و ظرفیت انتقادهای آنلاین و به طور غیر مستقیم بر عملکرد هتل تاثیر می گذارد. این مسئله در هتل های زنجیره ای نسبت به هتل های مستقل، و در هتل های ستاره بالا نسبت به هتل های رده پایین تر بارز تر است.

**کلید واژه:** راهبردهای بازاریابی دیجیتال در هتلداری، حجم و ظرفیت انتقاد های آنلاین، عملکرد هتل، اشغال اتاق، درآمد به ازای اتاق موجود

### ۱- مقدمه

تبليغات کلامی الکترونيکي «تنوعي ارتباطات تماما غير رسمي بوده که مصرف کنندگان از طریق فناوري اینترنت محور برقرار نموده و به کاربرد يا ویژگی های خدمات و محصولات ویژه يا فروشنندگان آنها مربوط می شود» (لیتوین با همکاران، 2008). تبلیغات کلامی الکترونیکی می تواند به شکل های مختلف باشد، که مهم ترین آن انتقادهای آنلاین می باشد. تبلیغات کلامی الکترونیکی تاثیر عمیقی بر نگرش ها و رفتار خرید مصرف کنندگان و نتایج تجاری

در بسیاری از گروه محصولات از جمله کتاب‌ها (چوالیر و میزلین، 2006)، فیلم‌ها (دوان با همکاران، 2008؛ لیو، 2006)، بازی‌های آنلاین (زو و زانگ، 2010) و رستوران‌ها (کیم با همکاران، 2016) دارد. تبلیغات کلامی الکترونیکی به نظر می‌رسد که اهمیت ویژه‌ای برای محصولات مورد تجربه داشته باشد. این موارد کالاها یا خدماتی اند که کیفیت آنها را نمی‌توان به راحتی قبل از مصرف همانند هتل‌ها ارزیابی نمود (کاسالو با همکاران، 2015). در این موقعیت‌ها، نظر دیگر مصرف کنندگان که تجارب خود را در انتقادهای آنلاین مطرح می‌کنند، اطلاعاتی از منبع فراهم می‌سازد که مستقل‌تر و معتبرتر از اطلاعات شرکت می‌باشد (زاده با همکاران، 2015؛ وی با همکاران، 2011). در صنعت مسافرت، در آمریکا حدود دو سوم کاربران وب متکی بر کانال‌های دیجیتال مبنی بر اطلاعات مسافرت در سال 2013 بوده‌اند (بازاریاب الکترونیک، 2013). بیش از 74 درصد از مسافرین از نظرات مصرف کنندگان استفاده می‌کنند هنگامی که سفرها را برنامه ریزی می‌کنند (گرتزل و یو، 2008). لذا انتقادهای آنلاین منبع مهم اطلاعات برای مشتریان هتل بوده و بر اعتماد و لذت (اسپارکس و براونینگ، 2011؛ گرتزل و یو، 2008) آگاهی از هتل (ورمیولن و سیگرز، 2009)، اعتبار شرکت (باکا، 2016)، طرز نگرش‌ها (کاسالو با همکاران، 2015؛ ورمیولن و سیگرز، 2009)، نگرش کیفیت هتل (تورز با همکاران، 2015)، اهداف رزو (کاسالو با همکاران، 2015؛ لادهاری و میچارد، 2015؛ ماری و مینازی، 2013؛ اسپارکس و براونینگ، 2011) انتخاب هتل (اسپارکس و براونینگ، 2011؛ ورمیولن و سیگرز، 2009) و تمایل به پرداخت (نیتو گارسیا با همکاران، 2017) تاثیر می‌گذاردند. در نتیجه، انتقادهای آنلاین بر عملکرد هتل تاثیر می‌گذارد. انتقادهای آنلاین بر اشغال بودن هتل، درآمد به ازای اتاق موجود، قیمت‌ها (اوگوت و تس، 2012؛ وی با همکاران، 2011، 2009) و سهام بازار (دوروگر 2013) تاثیر می‌گذارد.

حجم و ظرفیت انتقادهای آنلاین بر رفتار مصرف کننده تاثیر می‌گذارد (کواک با همکاران 2017). حجم اشاره به تعداد انتقادهای آنلاین درباره هتل در دوره مطرح شده دارد؛ ظرفیت اشاره به میزان مثبت نگری (رده بندی) این انتقادات‌ها دارد (بلال و استورمن، 2014). نظرات آنلاین بیشتری منجر به آگاهی بالاتر (زاده با همکاران 2015) و عملکرد بهتر هتل (وبجیلا با همکاران 2016؛ ملیان-گنزالز با همکاران 2013) می‌گردد. ظرفیت انتقادهای آنلاین

همچنین بر عملکرد هتل تاثیر می گذارد. وی با همکاران (2009، 2011) نشان می دهند که 10٪ از بهبود در رده بندی منتقلین می تواند فروش را تا 4.4٪ افزایش دهد. اندرسون (2012) گزارش می دهد که 1 درصد افزایش در امتیاز اعتبار هتل منجر به افزایش 89٪ درصدی قیمت، افزایش اشغال هتل 54٪ درصد و افزایش 1.42 درصدی درآمد به ازای اتاق موجود گردد. طبق گزارش ویجیلا با همکاران (2016) افزایش یک امتیازی در امتیاز انتقاد هتل به افزایش 7.5 درصد امتیاز در میزان اشغال مربوط می گردد. ویجیلا با همکاران (2016) و تورز با همکاران (2015) پی برند که رتبه بندی و تعداد انتقادها تاثیر مثبتی بر روز هتل آنلاین دارند. بلال و استرمن (2014) نشان دادند که مغاییر با تعداد انتقادها، تاثیر عمده رتبه بندی ها بر درآمد به ازای اتاق موجود وجود دارد. به هر حال، مطالعات کمی به بررسی تاثیرات مختلف و بالقوه حجم انتقاد و ظرفیت آن بر شاخص های مختلف عملکرد هتل از جمله اشغال اتاق و درآمد به ازای اتاق موجود پرداخته اند.

سوال مهم این است که مدیریت بازاریابی هتل برای افزایش حجم و بهبود ظرفیت انتقادهای آنلاین و به طور غیر مستقیم عملکرد هتل چه کارهایی می تواند انجام دهد؟ راهبردهای بازاریابی دیجیتال از جمله نظارت دقیق و تحلیل بازخورد مشتری (تورز با همکاران، 2015)، پاسخ به بازخورد مشتری (میلانگنزالز و بولچارد-گیدموال، 2016؛ اسپارکس با همکاران، 2016؛ تورز با همکاران، 2015، لیمب و بریمز، 2015؛ وانگ با همکاران، 2013؛ لوی با همکاران، 2013؛ چن و زای، 2008) برنامه مدیریت اعتبار دیجیتال بنا نهادند (لوی با همکاران 2013) و ادغام سایت های انتقاد شخص ثالث در وب سایت هتل (الوری با همکاران 2016) به نظر می رسد که حجم و ظرفیت انتقادهای آنلاین و عملکرد هتل را پیش ببرد. به هر حال، میلان-گنزالز و بولچاند گیدموال (2016)؛ باک (2016) و کوهن و السون (2013) معتقد اند تحقیقات زیادی در زمینه نحوه راهبردهای بازاریابی دیجیتال مبنی بر ارتقاء انتقادات و بهبود عملکرد سازمانی وجود دارد.

سرانجام اینکه آنچه انتقادهای آنلاین و نحوه اثرگذاری این انتقادها بر عملکرد هتل را پیش می برد ممکن است بسته به نوع هتل، مختلف باشد. بلال و استرمن (2014) و فیلیپس با همکاران (2017) معتقدند که ویژگی های هتل عوامل زمینه ای محسوب می گردند که نقش متعادل کننده ای در رفتار مصرف کننده ایفا می کنند. ویجیلا با

همکاران (2016) خاطر نشان می سازند که تعلق به زنجیره هتل یا داشتن رتبه ستاره بالا ممکن است عواملی باشد که اشغال هتل را افزایش می دهند. به هر حال مطالعات کمی بر تاثیر متعادل ویژگی های هتل بر تاثیر انتقادهای آنلاین راجع به عملکرد هتل از جمله هتل های معروف در برابر ناشناخته (کاسالو با همکاران، 2015)، هتل های رتبه بالا در برابر رتبه پایین (رتبه بندی ستاره دار) (بلال و استرمن، 2014؛ دورگر، 2013) و هتل های زنجیره ای در برابر مستقل (بانرجی و چوا، 2016) پرداخته اند.

## 2- هدف و اثرگذاری مطالعه

در مقاله حاضر تا حدودی سه شکاف در ادبیات را پر می کنیم:

1- حجم و ظرفیت انتقادهای آنلاین چه تاثیری بر شاخص های مختلف عملکرد هتل از جمله اشغال اتاق و درآمد به ازای اتاق موجود دارند؟

2- کدام راهبردهای بازاریابی دیجیتال عملکرد هتل را (اشغال هتل و درآمد به ازای اتاق موجود) از طریق نقش واسطه حجم و ظرفیت انتقادهای آنلاین پیش می برنند؟

3- آیا این مکانیسم برای انواع مختلف هتل ها به لحاظ رتبه بندی ستاره ای و هتل های مستقل در برابر زنجیره ای فرق دارد؟

سیانگی (2010) سنجش عملکرد هتل را بر مبنای سه بعد اندازه گیری می کند: مالی (درآمد به ازای اتاق موجود)، عملیاتی (اشغال یا بازدید مکرر) و سازمانی (رضایتمندی مشتری). مقاله حاضر از اشغال اتاق و درآمد به ازای اتاق موجود به عنوان متغیرات وابسته استفاده می کند که به ترتیب بازنمود بعد عملیاتی (کیفیت رزو) و مالی (کیفیت رزو) می باشد (تورز با همکاران، 2015). سوال جالب این است راهبردهای بازاریابی دیجیتال و حجم و ظرفیت انتقادها تا چه میزان بر این دو کی-پی-آی تاثیر می گذارند (بلال و استرمن، 2014). درین مقاله، درخواست تحلیل مفصل نقد مدیریتی و آنلاین شاخص عملکرد دو هتل مختلف پاسخ می دهیم. چارچوب مفهومی در شکل 1 نشان

داده شده است. داده ها برگرفته از از 132 هتل در پنج مقصد گردشگری در فلاندرز (بلژیک) از طریق ترکیب نظرسنجی، تحلیل وب سایت هتل، و داده های انتقاد آنلاین می باشد.

این مقاله چند نگرش درباره نحوه کارکرد بازاریابی هتل ارائه داده و رهنمودهایی برای فعالیت بازاریابی هتل فراهم می سازد. ساینگی (2010) بین عوامل تعیین کننده داخلی و خارجی عملکرد هتل تمایز قائل می گردد. نخست اینکه طبق مقاله حاضر هر چند تاثیر انتقادهای آنلاین (عامل خارجی) بر دیدگاه ها و رفتار مصرف کنندگان به طور گسترده مطالعه شده است، تحقیقات کمی در زمینه تاثیر انتقادها بر عملکرد هتل صورت گرفته است. مطالعاتی که به بررسی تاثیر راهبردهای بازاریابی دیجیتال (عامل داخلی) بر انتقادهای آنلاین می پردازند همچنین کمیاب اند (ساینگی 2010). مقاله حاضر این دو مولفه را ترکیب می کند و تلاش دارد که مکانیسم را از طریق نحوه اثرگذاری راهبردهای بازاریابی دیجیتال بر عملکرد شرکت شرح دهد و نقش واسطه حجم و ظرفیت انتقادهای آنلاین را در این فرایند توصیف کند. مقاله حاضر همچنین نگرش هایی درباره عملکرد هتل به ازای انواع مختلف هتل ها فراهم می کند که موضوع مهم و درخور توجه می باشد (ساینگی 2010). نتایج مقاله حاضر می تواند مدیران بازاریابی هتل را در جریان مولفه های راهبردهای بازاریابی دیجیتال قرار دهد، اینکه چه انتظاراتی از آنها به لحاظ اثرگذاری بر شاخص های عملکرد هتل مختلف از آنها می رود و بر کدام مولفه های انتقاد آنلاین تاکید داشته و در این فرایند مد نظر قرار دهند.

### 3- مرور بر ادبیات، سوالات تحقیق و فرضیه ها

#### 1-3 تاثیر حجم و ظرفیت انتقاد آنلاین بر عملکرد هتل

انتقادهای مشتریان از یک نوع محصول/خدمات می تواند یکی از اساسی ترین ویژگی های مرور انتقادی باشد (دوان با همکاران، 2008ب). چند مطالعه نشان داده است که انتقادهای آنلاین منجر به عملکرد کسب و کار بهتر می گردد (ویجیلا با همکاران، 2016، کیم با همکاران، 2016، زو و زانگ، 2010، دوان با همکاران، 2008 ب، آمبلی و بووی، 2007، چوالیر و میزلین، 2006، لیو، 2006). تورز با همکاران (2015) و وی با همکاران (2009) پی برند

که تعدادی از انتقادات تاثیر مثبت بر رزرو آنلاین هتل دارند. کیم با همکاران (2015) گزارش دادند که تعدادی از انتقادات تاثیر برجسته ای بر درآمدهای هتل دارند. تومین (2011) پی بردا که رابطه ای مثبت بین تعدادی از انتقادات و درآمد به ازای اتاق موجود در هتل و اشغال اتاق وجود دارد. ویجیلا با همکاران (2016) گزارش نمود که صرف نظر از امتیاز انتقاد، تعدادی از انتقادات تاثیر مثبت با سود کاهنده در نرخ اشغال اتاق دارند. این واقعیت که حجم انتقاد تاثیر مثبتی بر عملکرد کسب و کار دارند به این واقعیت نسبت داده می شود که انتقادهای مثبت و منفی نشانه ای از شهرت هتل بوده و آگاهی مشتری را از محصول ارتقا می دهنند، محصول را به مدت طولانی در ذهن مشتری نگه می دارند، جویندگان اطلاعات را جذب می کنند، از ریسک و احتمال می کاهند و رفتار هنجار بنیاد (همرنگ جماعت شدن) را باعث می شوند (زاده با همکاران، 2015؛ ویجیلا با همکاران، 2014؛ ورمولن و سیگرز، 2009). این نشان می دهد که شهرت به نوبه خود تناسب قوی به لحاظ اولویت ها دارد (ویجیلا با همکاران، 2016). به علاوه تورز با همکاران (2015) معتقدند که با تعداد فزاینده انتقادها تاثیر انتقادهای شدید به حداقل می رسد.

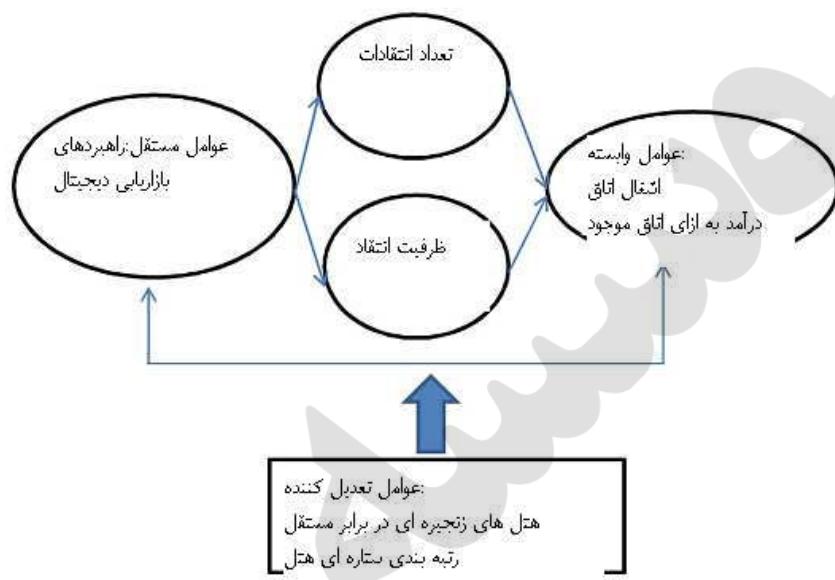
چند مطالعه پی برده اند که ظرفیت انتقادهای آنلاین بر عملکرد کسب و کار تاثیر می گذارد. انتقادهای مثبت مصرف کننده نتایج کسب و کار را افزایش می دهد، در حالی که انتقادهای منفی آنلاین آنها را کاهش می دهد (اندرسون 2012؛ چوالیر و میزلین 2006). نظرات مثبت می تواند اعتبار شرکت را ارتقا دهد حال آنکه نظرات منفی علاقه مصرف کننده به محصولات و خدمات شرکت را کاهش می دهنند که بر سود خود تاثیر می گذارد. اسپارکس و برآونینگ (2011) معتقدند که ظرفیت کلی مجموعه انتقادات هتل بر ارزیابی ها، اعتقاد و در نتیجه اهداف رزرو مشتریان تاثیر می گذارد. وی با همکاران نشان دادند که نظرات آنلاین مثبت احتمال رزرو را افزایش می دهد. طبق نظر آن 10٪ بهبود رتبه بندی منتقدین می تواند فروش را تا بیش از 5 درصد افزایش دهد. لیمب و برایمر پی برند که رتبه بندی کلی هتل درآمد به ازای اتاق موجود را پیش بینی می کند. اندرسون گزارش داد که 1٪ افزایش در اعتبار آنلاین هتل منجر به اشغال اتاق تا 54٪ درصد و 1.42٪ افزایش درآمد به ازای اتاق موجود می گردد. او گت و تاس (2012) نشان دادند 1٪ افزایش در رتبه بندی مشتری آنلاین فروش هر اتاق را تا 2.68٪ در پاریس و تا

2.62٪ در لندن افزایش می دهد. در مطالعه 346 هتل در رم، ویجیلیا با هماراکن (2016) پی بردن که افزایش یک امتیازی در امتیاز انتقاد به 7.5٪ افزایش امتیاز در میزان اشغال می گردد.

چند مطالعه به ارزیابی تاثیر حجم و ظرفیت انتقادهای آنلاین بر شاخص های متنوع عملکرد هتل پرداخته اند. در آزمایش آنلاین، نیتو-گارسیا با همکاران (2014) نشان دادند که ظرفیت انتقاد تاثیر مثبتی بر تمایل به پرداخت تسهیلات هتل دارد که با حجم انتقاد آنلاین تقویت می گردد. ویجیلا با همکاران (2014) آزمایش مشترک آنلاین انجام دادند و پی بردن که اولویت های مشتری با تعداد انتقادات و ارزیابی هتل افزایش می یابد.

تورز با همکاران پی برد که رده بندی ها و تعداد انتقادات در تریپ ادوایزر تاثیر مثبتی بر اندازه متوسط تراکنش رزرو آنلاین داشت. هر ستاره تریپ ادوایزر معادل افزایش 280 دلاری به ازای هر تراکنش رزرو بود و هر نوع انتقاد نشان دهنده تعداد کل 12٪ دلار به ازای هر تراکنش رزرو بود. نیتو-گارسیا با همکاران (2014) پی برد که رتبه بندی های مشتری و تعداد انتقادات تاثیر مثبتی بر سودآوری داشت. ویجیل با همکاران (2016) به نتیجه مشابهی به ازای مشیرا ناشغال اتاق پی برد. از طرفی دیگر، بلال و استرمن (2014) و لیمب و بریمر (2015) نشان دادند که مغایر با تعداد انتقادات، تاثیر عمده رتبه بندی های انتقادات بر درآمد به ازای اتاق موجود وجود دارد. زای با همکاران نشان داد که تاثیر ظرفیت انتقاد حداقل دو فصل طول می کشد، در حالی که تاثیر حجم انتقاد کواه مدت باقی می ماند. از طرفی دیگر، در صنعت فیلم، دوان با همکاران (2008 الف) پی بردن که رتبه بندی انتقادات آنلاین کاربر تاثیر عمده ای بر درآمدهای فیلم نداشت، اما بسیار تحت تاثیر حجم ثبت نظر آنلاین بود.

شکل 1- چارچوب مفهومی



## 2-3 راهبردهای بازاریابی دیجیتال، انتقادات آنلاین و عملکرد هتل

تأثیرات راهبرد بازاریابی دیجیتال هتل بر عملکرد هتل به طور مستقیم یا غیر مستقیم از طریق اثرگذاری آن بر انتقادات آنلاین مورد توجه کمی در ادبیات عملی واقع شده است (کانتالوپس و سالوی، 2014). لوى با همکاران (2013) و ملو با همکاران (2017) خاطر نشان نمودند که هتل ها باید برنامه بازاریابی دیجیتال داشته باشند و بسیار مهم است که مدیران هتل به طور فعال حضور آنلاین خود را مدیریت کنند. در برنامه بازاریابی دیجیتال هتل، دو مولفه مهم را می توان متمایز نمود. نخست اینکه هتل می تواند از اطلاعات دیجیتال در تلاش های بازاریابی خود به چند شیوه استفاده کند از جمله: استفاده از اطلاعات و سنجش های سایت های انتقادات، فراهم سازی ارتباط با انتقادات اشخاص ثالث راجع به وب سایت خود، استفاده از نرم افزار ردیابی برای تحلیل انتقادات درباره آژانس مسافرتی آنلاین و یا استفاده از گزارشات آژانس مسافرتی آنلاین. دوم اینکه هتل می تواند راهبرد مدیریت مذاکره با مشتریانش ( برای نمونه پاسخ به انتقادات مهمنان ها، تشویق مهمنان ها برای درج نظرات خود) داشته باشد.

چند مولفه از این برنامه بازاریابی دیجیتال در تحقیقات قبلی بررسی شده اند. فناوری های اطلاعات به عنوان یکی از بزرگترین نیروی های متحولی در صنعت هتل می باشند (لاو با همکاران، 2013). طبق مصاحبات مفصل با گروهی از 30 مدیر هتل، مليان- گنزالز و بولچارد- گیدام (2016) به بررسی مسیرهای ویژه پرداختند که فناوری اطلاعات

می تواند آنها را پیگیری کند به منظور اینکه عملکرد هتل را بهبود بخشد و معتقد بودند که تحقیقات برای شرح نحوه بهبود این عملرد از جانب فناوری اطلاعات مورد نیاز است. بازخورد آنلاین می تواند به مدیران هتل کمک کند که طرز نگرش ها، نظرات، و رضایتمندی مهمان را دنبال نموده و به عنوان مبنای برای یک سری اقدامات مدیریتی از جمله واکنش به بازخورد، هدف قرار دادن سرمایه گذاری ها در خدمات مد نظر مصرف کنندگان و انجام فعالیت های مثبت عمل می کند. مدیران هتل که ارزش زیادی برای بازخورد مشتری قائل اند به احتمال بیشتر کیفیت هتل درک شده را بهبود می بخشنند (تورز با همکاران، 2015).

آلوری با همکاران (2016) به مطالعه تاثیر شال سازی کانال های رسانه اجتماعی در وب سایت های هتل بر رفتار مسافر پرداختند. آنها پی بردن که مسافرین بازدید کننده از وب سایت هتل با کانال های رسانه اجتماعی نهفته درجات بالاتری از اطلاعات، لذت، تعامل اجتماعی و رضایتمندی و به طور غیرمستقیم هدف خرید داشتند. کاسالو با همکاران (2015) پی بردن که رتبه بندی های آنلاین مفیدتر و معتبرتر در نظر گرفته می شوند هنگامی که توسط جوامع مسافرتی آنلاین و معروف همانند تریپ ادوایزر منتشر می شوند که منجر به طرز تلقی مساعدتر نسبت به هتل اهداف رزرو بیشتر می گردد. در نتیجه قرار دادن انتقادات به طور آماده و در دسترس در وب سایت هتل، ممکن است تاثیرات مثبتی بر عملکرد هتل داشته باشد. ملیان- گنزالز با همکاران (2013) همچنین معتقدند که هتلدارها باید سعی کنند تعداد انتقادات دریافتی خود را افزایش دهند و امکان دسترسی به سایت های انتقاد مشتری را فراهم سازند.

نقش برجسته رسانه های اجتماعی باعث می شود که هتل ها همچنین بر انتقادات آنلاین فرصت های بازیابی خدمات نظارت داشته باشند (لوی با همکاران، 2013). هتل ها به طور فزاینده از گوش سپردن غیرفعال به مشارکت فعال از طریق پاسخ های مدیریتی تبدیل شده اند. پاسخ های مدیریت آنلاین شکلی از مدیریت رابطه با مشتری اند. پاسخ های مدیریت به نظر یا شکایت خاص در بخش انتقادات مشتری نشان می دهد که مدیران هتل به مشتریان بها می دهند و پتانسیل بهبود رسیدگی به انتقادات مشتری، رضایتمندی مشتریو در کل سودآوری هتل را دارند (سان و کیم، 2013؛ چی و گرسوی، 2009). مطالعات مختلفی به بررسی تاثیر پاسخ به نظرات مشتری، و به ویژه نظرات

منفی با شکایات پرداخته اند. گو و وی (2014) نشان دادند که میزان رضایتمندی مشتریان شکایت و انتقاد نموده افزایش می یابد پس از اینکه پاسخ های مدیریتی را دریافت نمودند. زای با همکارا (2014) تاثیر مثبت تعداد پاسخ های مدیریتی به نظرات مشتریان بر عملکرد هتل نشان دادند. آنها معتقدند که این پاسخ های مدیریتی احتمالا باعث می گردد مشتری هتل را به دیگران توصیه کند و بر رفتار مشتریان دیگر تاثیر گذارد.

مدیریت هتل می تواند به نظرات و شکایات به شیوه ای مختلف واکنش نشان دهد. زای با همکاران (2017) گزارش نمودند که فراهم سازی پاسخ های بهنگام از جانب مدیران هتل عملکرد مالی آتی را بهبود می بخشد، در حالی که پاسخ های تکراری به انتقادات آنلاین عملکرد مالی آتی را کاهش می دهد. پاسخ سودمند به انتقادات منفی با برنامه بهبود خدمات و تعهد به تلاش های ادامه دار در ازای انتقادات مثبت منجر به تصمیمات خرید مصرف کنندگان می گردد. واحدها و کارکنان کارکردی به جای مدیران باید پاسخ های مدیریتی فراهم سازند چون نگرش های عملیاتی آنها باعث می گردد بهتر به نظرات مصرف کننده رسیدگی نمایند. اسپارکس با همکاران (2016) پی برد که فراهم سازی پاسخ آنلاین، بهنگام بودن پاسخ و رسیدگی ساده به جای فرایند تخصصی اعتماد را افزایش می دهد. لوی با همکاران (2013) نیز بر این نظر بودند که بهترین راهبرد پاسخ آن است که رسیدگی به صورت مثبت و فردی در حیطه زمانی کوتاه باشد. بر مبنای مطالعه آزمایشی با دانشجویان، مین با همکاران (2015) به این نتیجه رسیدند که استفاده از همدلی در پاسخ به انتقاد منفی رتبه بندی های آنلاین را بهبود می بخشد. پاسخ همچنین به طور مساعدتر رتبه بندی می شود هنگامی که پاسخ شخصی تر بوده و چندان کلی نباشد. لذا پاسخ ها باید نشان دهنده آن باشد که هتل ها به شکایات رسیدگی می کنند، به جای اینکه به طور مکرر پاسخ های کلی را تکرار کنند. از طرفی دیگر، مغایر با ادعاهای دیگر مطالعات، مین با همکاران (2015) در مطالعه خود پی برند سرعت پاسخ گویی هتل به شکایت بر رتبه بندی ها تاثیر نگذاشت. این مسئله را می توان با این واقعیت شرح داد که اکثر افرادی که پاسخ های مدیریتی را می خوانند مشتریان شاکی نیستند بلکه مشتریان بالقوه اند که برای آنها مولفه زمان کمتر اهمیت دارد. در کل، مطالعات قبلی به بررسی تاثیر راهبردهای دیجیتال و انتقادات مشتریان پرداخته اند، به هر حال طبق نظر کواک با همکاران (2017)، اکثر آثار قبلی نگرش مشتری محور داشته اند، که بر تصمیم گیری مشتری و

پاسخ های مشتریان از جمله اعتماد و رضایتمندی متمرکز بوده اند و علاقه تحقیقاتی عمدہ ای در باره بررسی عوامل تعیین کننده انتقادات آنلاین و تاثیر انتقادات آنلاین بر عملکرد کسب و کار وجود دارد. همانطور که فیلیپس با همکاران بیان می کنند، سوالی که در تحقیقات قبلی وجود دارد آن است که کدام عوامل قبلی بر اشغال اتاق و درآمد به ازای اتاق موجود تاثیر می گذارند و این مسئله را چگونه می توان با انتقادات آنلاین و در نهایت

در این مقاله به بررسی 10 جنبه از راهبرد بازاریابی دیجیتال می پردازیم و تاثیر آنها را بر انتقادات آنلاین و در نهایت عملکرد هتل بررسی می کنیم. انتظار داریم که هر کدام از این راهبردهای دیجیتال تاثیر مثبتی داشته باشند:

فرضیه 1. راهبردهای دیجیتال زیر تاثیر مثبتی بر اشغال اتاق و درآمد به ازای اتاق موجود دارند:

الف- داشتن برنامه بازاریابی دیجیتال

ب- استفاده از اطلاعات مشاور سفر

ج- استفاده از سنجش های مشاور سفر

د- استفاده از نرم افزار رדיابی برای تحلیل انتقادات موجود در سایت آژانس مسافرتی آنلاین

ه- استفاده از گزارشات مدیریت آژانس های مسافرتی آنلاین

و- فراهم سازی پاسخ سریع به انتقادات مهمان

ز- فراهم سازی پاسخ های فردی به انتقادات مهمان

ک- تشویق مهمان ها برای درج نظرات

گ- فراهم سازی لینک ارتباطی با مشاور سفر

ف- ادغام انتقادات شخص ثالث در وب سایت

این تاثیرات با حجم و ظرفیت انتقادات آنلاین تعديل می شوند.

### 3- آیا این مکانیسم کارکرد مختلفی با انواع مختلف هتل‌ها دارد؟

چندین محقق معتقدند که ویژگی‌های هتل عوامل بافتاری اند که نقش متعادل کننده مهمی در رفتار مصرف کننده ایفا می‌کنند و به تاثیرات ارتباطات کلامی الکترونیکی بین گروه‌های هتل مختلف می‌پردازند ( فیلیپس با همکاران، 2017، بلال و استرمن، 2014؛ کانتالوپس و سالوی، 2014؛ دورگر، 2013).

طبق گزارش بلال و استرمن (2014) ظرفیت انتقاد تاثیر قوی تری بر درآمد به ازای اتاق موجود در هتل‌های رتبه بالا دارد، در حالی که حجم انتقادات تاثیر قوی تری بر هتل‌های رتبه پایین تر دارد. تاثیر امتیاز رتبه بندی بر درآمد به ازای اتاق موجود اثرگذاری کمی بر بخش اقتصاد و رده میانی دارد، در حالی که تعداد فزاینده‌ای از انتقادات در واقع تاثیرات منفی بر هتل‌های رتبه بالا دارند. این نتایج به طور برابر در هتل‌های زنجیره‌ای و مستقل اعمال می‌شوند. آنها معتقدند همانطور که نرخ اتاق با بخش بخندی افزایش می‌یابد، اهمیت ماهیت انتقاد بر تصمیم خرید افزایش می‌یابد. از طرفی دیگر، در بخش های پایین تر، خریداران بالقوه نیاز به تایید کیفیت اتاق همانطور که تبلیغ شده دارند، و آنها بیشتر متکی بر تجارب قبلی اند. بهطور مشابه، اوگت و تاس (2012) پی برند که تاثیر رتبه بندی های مشتری بر فروش برای هتل‌های رتبه بالا قوی تر است و به همین منوال، دورگر (2013) به این نتیجه رسید که هتل‌های رتبه پایین نباید در پی میزان انتقاد زیاد باشند، چون هتل‌های رتبه بالا به طور عمدۀ از آن بهره می‌برند.

بانرجی و چائو (2016) به مطالعه تفاوت‌ها در انتقادات آنلاین به ازای هتل‌های مستقل و زنجیره‌ای پی برند و الگوهای انتقاد یافتند تا به طور عمدۀ بین آنها تفاوت قائل شوند. به هر حال آنها به طور بارز به مطالعه عوامل این تفاوت‌ها و نحوه ارتباط آنها با عملکرد هتل نپرداختند. در مقایسه با هتل ناشناخته، و مستقل بدون نام تجاری، نام تجاری هتل زنجیره‌ای معروف ممکن است تاثیر لیست رتبه بندی را تضعیف کند چون مصرف کننده از قبل عقاید پایدار درباره آن دارد ( کانتالوپس و سالوی، 2014). در واقع ورمیولن و سیگرز (2009) پی برند که انتقادات درباره

هتل های کم شهرت، توجه مشتریان را به هتل افزایش می دهد و معرض گیری در برابر انتقادات تاثیر محدودی به ازای هتل های معروف دارد.

در این مقاله، به بررسی نقش تعدیل کننده رتبه بندی ستاره ای، مستقل بودن و زنجیره ای هتل ها می پردازیم. چون تحقیقات قبلی راجع به تاثیر ویژگی های هتل کمیاب و متناقض اند، پرسش تحقیق زیر را مطرح می کنیم:

پرسش تحقیق 1: تاثیر متعادل کننده رتبه بندی ستاره ای هتل و هتل های زنجیره ای و مستقل بر رابطه بین راهبردهای بازاریابی دیجیتال، حجم و ظرفیت انتقادات آنلاین و عملکرد هتل ( اشغال اتاق و درامد به ازای اتاق موجود) چیست؟

#### 4- روش

##### 4-1 روند و نمونه

پژوهش در سال 2016 در پنج شهر معروف در فلاندرز بلژیک انجام شد: انترپ، برگس، گنت، مچلن و لوان. در 31 دسامبر 2015، در این پنج شهر، 224 هتل دارای جواز بود. 37.5٪ هتل زنجیره ای بوده و موارد دیگر مستقل بودند. دولت فلاندرز رتبه بندی ستاره ای به هر هتل تعیین می کند. شصت و شش هتل 1-2 ستاره، و بقیه 3-4 ستاره و به جز یک مورد که رتبه 5 ستاره داشت. در ژانویه 2016 تمامی هتل ها در این پنج شهر و تعداد اتاق های اشغال شده در شب بررسی شدند و فعالیت های بازاریابی دیجیتال مورد ارزیابی واقع شدند. صد و سی و دو هتل پرسشنامه پر شده را بازفرستادند و میزان پاسخگویی تقریبا 59٪ بود. در این نمونه 23 هتل 1-2 ستاره و 109 هتل 3-4 ستاره وجود داشت. هتل 5 ستاره به دلایل محرومگی همکاری نکرد. در نتیجه در نمونه هتل 5 ستاره وجود نداشت. این نمونه حاوی 72 هتل زنجیره ای و 60 هتل مستقل بود. به علاوه تحلیل وب سایت های هتل انجام شد که در آن مولفه های رفتار آنلاین هتل بررسی شدند.

##### 2-4 اندازه گیری ها

متغیرات وابسته اشغال اتاق و درامد به ازای اتاق موجود بر اساس اطلاعات گزارش شده در نظرسنجی بود. لیست متغیرات مستقل (مولفه های راهبرد بازاریابی دیجیتال) بر مبنای مصاحبات مفصل با 5 محقق آژانس های گردشگری شهری یا دولتی منطقه ای، 2 نماینده انجمن هتلداری و 4 مشاور گردشگری هتل و 2 مدیر هتل (هتل 2 و 4 ستاره) بودند. مولفه های راهبردهای بازاریابی دیجیتال در جدول 1 نشان داده شده اند. هشت متغیر مستقیم اول در نظرسنجی اندازه گیری شدند، دو مورد آخر بر اساس تحلیل وب سایت هتل بود. متغیرات واسطه یعنی تعداد و ظرفیت انتقادات در 2015 توسط الری آماده شده بود، شرکتی که انتقادات آنلاین بیش از 100 وب سایت هتل را تحلیل می کند.

جدول 1- متغیرات مستقل و فراوانی ها به ازای متغیر.

متغیر	نام متغیر	تعريف	مقیاس	0	1
برنامه بازاریابی دیجیتال	دیجی پلن	آیا هتل برنامه بازاریابی دیجیتال دارد	خیر-آری	88	26
تعداد دفعات سفر	فرک	تعداد دفعاتی که مدیریت هتل از اطلاعات مشاور سفر استفاده می کند.	حداقل هفتگی به طور کم	72	60
سنچش مشاور سفر	متريک	آیا هتل از متريک های سنچش مشاور استفاده می کند	خیر-آری	40	63
نرم افزار رديابي	تركس	آیا هتل از نرم افزار رديابي برای تحليل انتقادات راجع به سایت های آژانس های مسافرتی آنلاین استفاده می کند	خیر-آری	85	44
گزارشات مدیريت	ريپورتس	آیا هتل از گزارشات مدیريت آژانس های مسافرتی آنلاین استفاده می کند	خیر-آری	62	57

59	70	-0 به ندرت آری-1	آیا هتل به نظرات مهمان طرف 24 ساعت پاسخ می دهد	آ.ای.تی. 24	آژانس های مسافرتی آنلайн 24 ساعته
86	43	-0 به ندرت آری-1	آیا هتل پاسخ های شخصی به نظرات ( به جای پاسخ های استاندارد) می دهد؟	آ.ای.تی. پرزا	پاسخ های شخصی آژانس های مسافرتی آنلайн
51	78	-0 به ندرت آری-1	آیا هتل مهمان را برای درج نظرات تشویق می کند؟	آ.ای.تی. این کاریچ	نظرات تشویقی آژانس های مسافرتی آنلайн
49	80	-0 آری-1	آیا هتل لینک مشاور سفر در وب سایت خود دارد؟	لینک تی.ای	لینک مشاور سفر
31	98	-0 آری-1	آیا هتل سایت های انتقادات تجاری را در وب سایت های خود ترکیب می کند؟	اینت.رو	انتقادات یکپارچه

جدول 2- تاثیرات در مدل واسطه پایه ای

متغیرات پیامد	متغیرات مستقل			متغیرات مستقل			متغیرات مستقل		
	فرابانی	نایخص تجربه مهمان	تعداد	نایخص تجربه مهمان	متغیر	تعداد	تعداد	نایخص تجربه مهمان	برنامه دیجیتال
نایخص تجربه مهمان	4.466 (.001)			-2.644 (.041)			-0.113 (.938)		
تعداد	497.203 (< 0.001)			333.495 (.029)			491.003 (.003)		
انفعال آثار	0.054 (.007)	0.00002 (.855)	0.001 (< 0.001)	-0.007 (.722)	0.002 (.177)	0.001 (< 0.001)	.017 (.465)	0.002 (.240)	0.001 (< 0.001)
نایخص تجربه مهمان	-1.301 (.268)	Tracks GEI	Number	Report GEI		Number	IntRev GEI		
تعداد	536.973 (< 0.001)			-1.056 (.343)			-3.573 (.026)		
انفعال آثار	.060 (.003)	0.003 (.030)	0.001 (< 0.001)	326.407 (.010)			378.222 (.010)		
نایخص تجربه مهمان	0.775 (.489)	OTA24 GEI	Number	-0.004 (.838)	0.003 (.072)	0.001 (< 0.001)	.060 (.006)	0.002 (.076)	0.001 (< 0.001)
تعداد	279.833 (.027)			Freq GEI		Number	IntRev GEI		
انفعال آثار	-0.005 (.783)	0.003 (.066)	0.001 (< 0.001)	4.466 (.001)			-3.573 (.026)		
درآمد به ارزی آثار موجود				17.960 (< .001)	1.685 (< 0.001)	-0.002 (.607)	3.914 (.481)	1.995 (< 0.001)	0.002 (.580)

جدول 3- تاثیرات غیرمستقیم متغیرات مستقل بر وابسته از طریق واسطه بر حسب تعداد انتقادات و شاخص تجربه

## مهمان

مستقل	وابسته	واسطه=شاخص تجربه مهمان، بازه اعتماد	
		واسطه=تعداد انتقاد	واسطه=تعداد انتقاد، بازه اعتماد
فراوانی	لختال آناق	[ -0.0116; 0.0140 ]	[ .0220; 0.0532 ]
منزیک	لختال آناق	[ -0.0207; 0.0010 ]	[ .0078; 0.0425 ]
برنامه دیجیتال	لختال آناق	[ -0.0087; 0.0064 ]	[ .0093; 0.0720 ]
ردیابی	لختال آناق	[ -0.0196; 0.0011 ]	[ .0190; 0.0635 ]
گزارش	لختال آناق	[ -0.0129; 0.0020 ]	[ .0114; 0.0475 ]
لختال آناق	انتقادات یکپارچه	[ -0.0219; 0.001 ]	[ .0029; 0.0495 ]
از اس ۲۴ ساله	لختال آناق	[ -0.0024; 0.0142 ]	[ .0025; 0.0419 ]
فراوانی	درآمد به ازای آناق موجود	[ 2.8461; 12.6509 ]	[ -5.2687; 2.4037 ]
درآمد به ازای آناق موجود	انتقادات یکپارچه	[ 1.827; 14.0967 ]	[ -1.5606; 3.9503 ]

ظرفیت انتقادات با شاخص تجربه مهمان، سنجش الری اندازه گیری می شود که بر اساس ره بندی انتقادات و رده بندی های فرعی ( برای ویژگی هایی همچون آناق، تمیزی، موقعیت و خدمات) ، ترکیب انتقادات ( بر اساس اعتبار سایت و فراوانی درج نظرات از سوی اشخاص)، تحلیل سن و هیجانات در انتقادات می باشد. شاخص تجربه مهمان به عنوان امتیاز بین 0 ( بسیار بد) و 100 ( عالی) بیان می شود. واسطه گرها یعنی تعداد ستاره ها ( 1 یا 2 در برابر 3 یا 4) و نوع هتل ( زنجیره ای یا مستقل) بر اساس داده های دولتی رسمی اند.

## 5- تحلیل ها و نتایج

مدل مفهومی شکل 1 با فرایند مکرور هایز (2013) به ازای اس پی اس آزموده شد. مدل 4 برای آزمودن مدل واسه‌های پایه به کار رفت. روند هایز امکان بررسی مدل های متغیرات وابسته و مستقل فراهم می سازد. لذا در این تحلیل 20 مدل آموزده شد یعنی دو مورد ( هر مورد به ازای متغیر وابسته) به ازای هر 10 متغیر مستقل. در هر کردها از این مدل ها تعداد انتقادات و شاخص تجربه مهمان به عنوان عامل واسطه به کار رفته است. در جدول 2 و 3 نتایج این برآوردها نشان داده شده اند. فقط تاثیرات مستقیم و غیر مستقیم مستقل گزارش می شوند. جزئیات آماری کامل را می توان از مولفین به دست آورد. در جدول 2 تاثیرات و اهمیت هر مسیر بین هر متغیر مدل گزارش

می شوند. متغیرات مستقل در ستون ها و متغیرات پیامد در ردیف ها درج می شوند. تاثیرات مستقیم راهبردهای دیجیتال بر اشغال اتاق یا درآمد به ازای اتاق موجود با رنگ تیره مشخص شده اند. جدول 3 تاثیرات غیرمستقیم متغیرات مستقل را بر متغیرات وابسته نشان می دهد که از طریق نقش واسطه تعداد انتقادات و شاخص تجربه مهمان می باشد. هر ردیف اشاره به یک مدل برآورد دارد. در ستون سوم و چهارم این جدول بازه های اعتماد داده می شوند. هنگامی که بازه اعتماد حاوی صفر نباشد، تاثیر غیرمستقیم نشان داده شده به طور آماری برجسته است.

فراوانی اطلاعات مشاور سفر به کار رفته با نرم افزار رایگان و ادغام انتقادات سایت های تجاری در وب سایت هتل تاثیر مستقیم و غیرمستقیم بر اشغال اتاق دارد و لذا تاثیر مثبت آنها تا حدودی با تعدادی از انتقادات از جانب راهبردهای دیجیتال تعديل می گردد. با استفاده از متريک مشاور سفر، داشتن برنامه بازاریابی دیجیتال، استفاده از گزارشات مدیریت و نظرات مهمانان ظرف 24 ساعت، قط تاثیر غیرمستقیم بر اشغال اتاق و تاثیر اين راهبردهای دیجیتال بر اشغال اتاق به طور کامل با تعداد انتقادهای تولید شده با اين راهبردها تعديل می گردد. فرضيه هاي 1 اي.بي.سي.دي.اي.اف.جي تا زمانی پشتيباني می شوند که اشغال اتاق و نقش واسطه حجم انتقاد مد نظر باشد. هیچ کدام از این تاثيرات به طور نسبی یا کامل با شاخص تجربه مهمان تعديل نشدنند. فرضيه 1 لذا با توجه به نقش واسطه شاخص تجربه مهمان راجع به اشغال پشتيباني نمی شود. پاسخ شخصی به نظرات مهمان، تشویق انتقادات آژانس های مسافرتی آنلاین و لینک با مشاور سفر در وب سایت هتل تاثیر مستقیم یا غیرمستقیم بر اشغال اتاق ندارد. فرضيه 1 جي.آي به ازای اشغال اتاق پشتيباني نمی شود. فراوانی استفاده از اطلاعات مشاور سفر تاثير مستقیم و مثبت بر درآمد به ازای اتاق موجود دارد و تاثیر غیرمستقیم از طریق شاخص تجربه مهمان دارد. فرضيه 1 با توجه به نقش واسطه حجم انتقاد بر درآمد به ازای اتاق موجود پشتيباني نمی شود. فرضيه 1 اي.سي.دي.اي.اف.جي.آچ برای درآمد به ازای اتاق موجود پشتيباني نمی شود.

در مجموعه دوم تحلیل ها، پرسش تحقیق 1 را با آزمودن تاثیر متعادل تعداد ستاره ها ( 1 یا 2 در برابر 3 یا 4 ) و نوع هتل ( زنجیره ای یا مستقل ) بر فرایند واسطه تایید شده در تحلیل قبلی با ماکرو پراسس هایز 59 پاسخ می دهیم. این تحلیل های واسطه را در ازای مدل های واسطه گردی انجام می دهیم که تاثیرات عمدی ای نشان داد (

9 مدل در جدول 3 گزارش می گردد). همچنین تاثیرات متعادل عمدہ ای گزارش نمودند. جزئیات آماری کامل را می توان طبق مولفین به دست آورد. شاخص عمدہ ارزیابی معنای تاثیرم تقابل اختلاف در اندازه تاثیر شرطی به ازای دو مقدار مختلف متعادل کننده ها می باشد. به علاوه، نشانه بارز تعديل این است که تاثیر عمدہ به ازای یکی از مقدار تعديل کننده وجود دارد. اگر بازه اعتماد در جدول 4 و 5 حاوی صفر باشد، تاثیر شرطی برای ارزش تعديل کننده برجسته نیست. در جدول 4 و 5 ستون اول نشان دهنده تعداد تحلیل می باشد. ستون دوم نشان دهنده دو درجه از تعديل کننده می باشد. سه ستون بعدی نشان دهنده تاثیرات مستقیم مستقیم متغیرات مستقل بر وابسته به ازای دو مقدار تعديل کننده می باشد. دو ستون آخر هر جدول نشان دهنده تاثیر اندازه و بازه های اعتماد تاثیرات غیرمستقیم از طریق واسطه می باشد.

جدول 4- تاثیرات غیرمستقیم و مستقیم شرطی تعديل کننده مبنی بر نوع هتل و رتبه بندی ستاره ای: فروانی و بازه، متعال گر، شاخص تجربه مهمان، درآمد به ازای اتاق موجود

تحلیل	نوع هتل	تاثیرات مستقیم فروانی بر درآمد به ازای اتاق موجود				تاثیرات غیرمستقیم تعديل کننده=شاخص تجربه مهمان	
		تاثیر	میزان بر جستگی	بازه اعتماد	تاثیر	بازه اعتماد	
1	زنگیره ای مستقل	10.064 15.863	0.058 0.019	[ -0.3245;20.4533] [ 2.6130;29.1128]	12.944 6.709	[ 4.1721;23.5273] [ 2.3150;14.1122]	
2	کم ستاره پرستاره	11.820 14.930	0.048 < 0.001	[ 0.046;23.5551] [ 6.7945;23.0645]	2.041 9.7548	[ -3.7973;6.4393] [ 3.8583;18.1402]	
3	زنگیره ای مستقل	-2.882 2.711	0.637 0.922	[ -14.9286;9.1646] [ -52.2884;57.7101]	-11.020 6.182	[ -20.1778;-2.4373] [ -5.9572;22.4701]	
4	کم ستاره پرستاره	-2.206 5.053	0.693 0.333	[ -13.2527;8.8404] [ -5.2373;15.3435]	-6.028 -4.684	[ -19.2386;-0.0475] [ -13.6720;2.3914]	

جدول 4 نشان می دهد که تاثیر مثبت فروانی بر درآمد به ازای اتاق موجود وجود در هتل های مستقل وجود دارد اما برای هتل های زنگیره ای این گونه نیست. به هر حال، تاثیر غیرمستقیم از طریق ایجاد امتیاز بالاتر شاخص تجربه مهمان برای هتل های زنگیره ای قوی تر از هتل های مستقل می باشد (تحلیل 1). تاثیرات مستقیم و غیر مستقیم (از طریق شاخص تجربه مهمان) فروانی بر درآمد به ازای اتاق موجود برای هتل های رده بالاتر قوی تر اند (تحلیل 2). تاثیر غیرمستقیم (از طریق شاخص تجربه مهمان) ادغام انتقادات در وب سایت هتل برای هتل های زنگیره ای منفی و برای هتل های مستقل عمدہ است (تحلیل 3). تاثیر غیرمستقیم انتقادات بر درآمد به ازای اتاق موجود برای هتل های منفی و برای هتل های پرستاره عمدہ نیست (تحلیل 4).

جدول 5 نشان می دهد که تاثیر مستقیم فراوانی بر اشغال اتاق برای هتل های مستقل مثبت و برای هتل های زنجیره ای جزئی است اما تاثیر غیرمستقیم از طریق تعداد انتقادات فقط برای هتل های زنجیره ای عمدہ بوده و برای هتل های مستقل چنین نیست (تحلیل 5). فقط تاثیر مستقیم فراوانی بر اشغال اتاق به ازای هتل های پرستاره وجود دارد، اما تاثیر غیرمستقیم آن از طریق تعدادی از انتقادات آنلاین برای هتل های کم ستاره قوی تر است (تحلیل 6). تاثیر مستقیم استفاده از متريک ها بر اشغال اتاق وجود ندارد و تاثیر غیرمستقیم فقط برای هتل های زنجیره ای برجسته (تحلیل 7) و هتل های ستاره بالا (تحلیل 8) برجسته است. تاثیر غیرمستقیم کاربرد نرم افزار رديابي بر اشغال اتاق برای هتل های مستقل قوی تر است (تحلیل 9) و تاثيرات مستقیم و غیرمستقیم فقط برای هتل های پرستاره برجسته اند (تحلیل 10). تاثير غیرمستقیم پاسخ به انتقادات مهمان طی 24 ساعت بر اشغال اتاق فقط برای هتل های پرستاره برجسته است. تاثير مستقیم اين راهبرد بر اشغال اتاق وجود ندارد (تحلیل 11). تاثير غيرمستقیم استفاده از گزارشات اشغال اتاق فقط برای هتل های زنجирه ای برجسته است (تحلیل 12). تاثير مستقیم ادغام انتقادات شخص ثالث بر وب سایت هتل فقط برای هتل های زنجیره ای برجسته است (تحلیل 13). تاثير غيرمستقیم داشتن برنامه بازار يابي بر اشغال اتاق فقط برای هتل های پرستاره برجسته است (تحلیل 14).

## 6- نتایج و بحث

راهبردهای بازاریابی دیجیتال از جمله داشتن برنامه بازاریابی دیجیتال، فراوانی اطلاعات مشاور سفر به کار رفته، استفاده از متريک های مشاور سفر ، استفاده از گزارشات مدیرتی، پاسخ به انتقادات مهمان ظرف 24 ساعت، استفاده از نرم افزار رديابي و ادغام انتقادات سایت های تجاری در وب سایت هتل به نظر می رسد که تاثير مطلوبی بر اشغال اتاق بگذارد و ظرفیت انتقاد را افزایش دهد. به بیان دیگر، تاثيرم ثبت کاربرد اين راهبردها در ازاي اشغال اتاق به طور نسبی يا كامل با چند نوع انتقاد از فعالیت ها تعديل می گردد. اين نتایج يافته های قبلی را درباره نقش حجم انتقاد در اشغال اتاق تایید می کنند. ظرفیت انتقاد بر اشغال اتاق تاثير نمی گذارد. اين مسئله مغایر با يافته های قبلی وي با همکاران و آندرسون می باشد.

جدول 5- تاثیرات مستقیم و غیر مستقیم تعدیل کننده ها مبنی بر نوع هتل، رده بندی ستاره، متغیرات های مستقل، فراوانی، متریک، ردیابی، آژانس مسافرتی آنلاین 24 ساعته، گزارش، انتقادات و برنامه دیجیتال، واسطه گر، تعداد، متغیرات وابسته: اشغال اتاق.

ردیابی	نوع هتل	تاثیر	متغیر بر جستجوی	باره اندیاد	تاثیر غیرمستقیم واسطه گر بعد از	
					تاثیر	باره اندیاد
Direct effects of Freq on OCC						
5	زنجیره ای مستقل	0.024 0.068	0.321 0.026	[− 0.0239; 0.724] [.0082; 1.281]	0.033 0.015	[.0196; 0.555] [− 0.0177; 0.606]
6	کم بنداره برنداره	− 0.020 0.071	0.772 0.012	[− 0.1586; 1.180] [.0271; 1.147]	0.073 0.035	[.0239; 1.707] [.0152; 0.548]
7	زنجیره ای مستقل	− 0.015 0.005	0.491 0.889	[− 0.0598; 0.289] [− 0.0655; 0.755]	0.030 − 0.008	[.0132; 0.507] [− 0.0567; 0.340]
8	کم بنداره برنداره	0.025 − 0.014	0.685 0.469	[− 0.0975; 1.478] [− 0.0530; 0.246]	0.017 0.026	[− 0.0121; 1.131] [.0049; 0.496]
9	زنجیره ای مستقل	0.036 0.067	0.090 0.136	[− 0.0056; 0.767] [− 0.0215; 1.559]	0.022 0.046	[− 0.0013; 0.503] [.0016; 1.308]
10	کم بنداره برنداره	0.069 0.049	0.228 0.008	[− 0.0437; 1.820] [.0131; 0.854]	0.026 0.046	[− 0.0108; 1.331] [.0262; 0.735]
11	کم بنداره برنداره	− 0.081 0.006	0.185 0.767	[− 0.2007; 0.392] [− 0.0357; 0.483]	0.011 0.033	[− 0.0864; 1.626] [.0101; 0.579]
12	زنجیره ای مستقل	− 0.002 − 0.014	0.916 0.658	[− 0.0399; 0.359] [− 0.0785; 0.498]	0.027 0.008	[.0081; 0.460] [− 0.0253; 0.427]
13	زنجیره ای مستقل	0.047 0.015	0.004 0.848	[.0153; 0.784] [− 0.1396; 1.697]	0.013 − 0.012	[− 0.0094; 0.332] [− 0.0943; 0.667]
14	کم بنداره برنداره	0.020 0.010	0.841 0.658	[− 0.1802; 2.208] [− 0.0336; 0.531]	0.017 0.048	[− 0.0174; 1.220] [.0171; 0.957]

درآمد به ازای اتاق موجود تحت تاثیر راهبردهای دیجیتال از جمله فراوانی استفاده از اطلاعات مشاور سفر و ادغام انتقادات در وب سایت هتل به میزان محدود می باشد. هر دو تاثیر با ظرفیت انتقاد تعدیل می شوند. این یافته متناسب با نوشته های قبلی است و بلال با استرن و لیمب با برایمر این یافته را تایید نموده اند که تعداد انتقادات نه ظرفیت آنها بر درآمد به ازای اتاق موجود تاثیر می گذارد اما یافته های تورز با همکاران و نیتو-گارسیا با همکاران را نقض می کند.

در کل اکثر مولفه های راهبرد بازاریابی دیجیتال در نظر گرفته شده در این مقاله بر عملکرد هتل و به طور نسبی یا مطلق و مستقیم و غیر مستقیم بر حجم و ظرفیت انتقادات آنلاین تاثیر می گذارند. به هر حال این مسئله در اشغال اتاق به جای درآمد به ازای اتاق موجود بارز است در حالی که حجم انتقادات در تاثیر راهبردهای دیجیتال بر اشغال اتاق واسطه گری می کند حال آنکه ظرفین انتقادات بر درآمد به ازای اتاق موجود تاثیر می گذارد. این یافته ها ادعای بلال و استرمن را تایید می کنند که حجم و ظرفیت انتقادات آنلاین بر پارامترهای عملکرد اتاق به طور مختلف تاثیر می گذارد. نتایج همچنین نقش اساسی راهبردهای فناوری اطلاعات و به میزان کمتر اهمیت پاسخگویی

و بازیابی خدمات را نشان می دهند. این یافته از نیاز به برنامه بازاریابی دیجیتال و تاثیر کانال های رسانه های اجتماعی و ادغام انتقادات در وب سایت هتل پشتیبانی می کند. همانند پاسخگویی به نظرات مهمانان، سرعت پاسخ گویی نیز به نظر حائز اهمیت می رسد. این مسئله یافته های قبلی را تایید می کند هر چند نتایج ما متناسب با نتیجه گیری مین با همکاران (2015) نیستند.

لینک اتصال با مشاور سفر در وب سایت هتل، پاسخ شخصی به نظرات مهمان و تشویق مهمان به درج انتقادات تاثیری بر اشغال اتاق یا درآمد به ازای اتاق ندارد. این واقعیت که لینک اتصالی با مشاور سفر انگیزه انتقادات ایجاد نمی کند و عملکرد هتل را بهبود می بخشد، متناقض با یافته های کاسالو با همکاران است مبنی بر اینکه جوامع آنلاین معروف منجر به نگرش ها و اهداف بهتر می گردد. این واقعیت که پاسخ شخصی و تشویق انتقادات از جانب مهمانان بر انتقادات و عملکرد هتل تاثیری ندارد، متناقض با مطالعات قبلی است. این نتیجه غیرمنتظره مستلزم مطالعات بیشتر می باشد.

از میان تمامی راهبردهای دیجیتال به کار رفته در این مقاله، فراوانی استفاده از اطلاعات مشاور سفر و ادغام انتقادات شخص ثالث در وب سایت هتل به نظر می رسد که مهم ترین باشد چون آنها بر تعداد و ظرفیت انتقادات آنلاین تاثیر می گذارند که در عوض منجر به اشغال بیشتر اتاق و درآمد به ازای اتاق موجود می گردد.

عالی واسطه ای نفرایندها نوع هتل (زنگیره ای یا مستقل) و رتبه بندی ستاره ای هتل می باشد. نتیجه پایدار آن است که تاثیر تعداد راهبردهای دیجیتال به نظر می رسد برای هتل های پرستاره به طور میتقیم بر مبنای اشغال اتاق یا غیر مستقیم بر مبنای تعداد انتقادات دجر شده قوی تر باشد. این مسئله شبیه داشت برنامه بازاریابی دیجیتال، استفاده از متریک ها و نرم افزار ردیابی و پاسخ گویی به انتقادات مهمانان ظرف 24 ساعت می باشد. به علاوه تاثیر مستقیم و غیر مستقیم فراوانی استفاده از اطلاعات مشاور سفر بر درآمد به ازای اتاق موجود برای هتل های رده بالا قوی تر بوده و تاثیر غیرمستقیم دغام سایت های انتقادی شخص ثالث برای هتل های رده پایین منفی است. این نتایج یافته های اوگت و تاس و داورگر و تا حدودی بلال و استرمن را تایید می کنند. ظرفیت انتقادات تاثیر قوی تری بر درآمد به ازای اتاق موجود هتل های رده بالا دارد. به هر حال طبق یافته های انها حجم انتقاد

مبنی بر درآمد به ازای اتاق موجود هتل های رده پایین تر تایید نمی شود که نمونه نقض می باشد چون یافته های ما نشان می دهند که تاثیر حجم انتقاد بر اشغال اتاق نقش مهم تری برای هتل های رده بالا ایفا می کنند.

تاثیر غیرمستقیم راهبردهای آنلاین بر اشغال اتاق در کل برای هتل های زنجیره ای قوی تر از هتل های مستقل می باشد. این حالت در فراوانی استفاده از اطلاعات مشاور سفر، استفاده از متريک ها و گزارشات و ادغام انتقادات شخص ثالث در وب سایت هتل برقرار است. تاثیر غیرمستقیم فراوانی استفاده از اطلاعات مشاور سفر بر درآمد به ازای اتاق موجود از طریق ایجاد امتیاز بالاتر شاخص تجربه مهمان برای هتل های زنجیره ای نسبت به هتل های غیرمستقیم نیز قوی تر است. به هر حال، تاثیر کاربرد نرم افزار پیگیری بر میزان اشغال اتاق برای هتل های مستقل قوی تر است. پاسخ سریع به انتقادات مهمان تاثیر منفی بر اشغال اتاق در هتل های زنجیره ای اما نه در هتل های مستقل دارد و تاثیر انتقادات ادغام شخص ثالث بر وب سایت هتل تاثیر منفی بر هتل های زنجیره ای داشته و تاثیری بر هتل های مستقل ندارد. برخی از این نتایج مغایر با یافته های کانتلوپس و سالوی (2014) و ورمیولن و سیگرز (2009) می باشد که با این فرض شرح داده می شوند که هتل های زنجیره ای اسمی نام تجاری معروف داشته و با مسافر بیشتر آشنا هستند و این مسئله تاثیر انتقادات آنلاین را کاهش می دهد. لذا نتایج را می توان با این واقعیت شرح داد که هتل های زنجیره ای ممکن است راهبرد بازاریابی دیجیتال قدرتمند تر، پیچیده و حرفه ای تر داشته باشند که منجر به تاثیر بیشتر تاکتیک های دیجیتال بر انتقادات آنلاین و عملکرد هتل می گردد.

## 7- مفاهیم مدیریتی

مفاهیم مدیریتی مطالعه ما آن است که مدیریت هتل باید توجه زیادی به تعداد و ظرفیت انتقادات راجع به هتل داشته باشد و راهبرد بازاریابی دیجیتال گسترده اتخاذ کند که تاثیر عمیق بر این انتقادات داشته و به طور مستقیم یا غیرمستقیم عملکرد هتل را تحت الشعاع خود قرار می دهد. اولین مرحله در این راهبرد بازاریابی دیجیتال داشتن برنامه بازاریابی دیجیتال می باشد که انتقادات آنلاین، نظارت و ردیابی آنلاین و پاسخ سریع به نظرات مشتری فراهم می کند. در واقع بسیاری از مولفه های این برنامه تاثیر عمده ای بر حجم و یا ظرفیت انتقادات آنلاین و بر عملکرد

هتل به لحاظ اشغال اتاق یا درآمده از اتاق موجود دارد. این مسئله به طور ویژه برای هتل های زنجیره ای و هتل های 4-5 ستاره صحت دارد که در آن تاثیر راهبردهای دیجیتال و تاکتیک ها بازتر از هتل های رده پایین یا مستقل می باشد. به طور ویژه فراوانی استفاده از اطلاعات مشاور سفر (گزارشات و متريک ها) و ادغام انتقادات شخص ثالث در وب سایت هتل امری اساسی است چون اين تاکتیک ها حجم و درک انتقادات آنلайн را افزایش داده و به طور غيرمستقيم بر ظرفيت اتاق و درآمد به ازاي اتاق موجود تاثير مستقيم می گذارند. عرصه مديريت مشاور سفر نوعی خدمات تحليلي است که عملكرد هتل را در شركت مشاور سفر خلاصه بندی می کند. هتل ها می توانند از داده ها و اطلاعات برای پيگيري مشاركت با مشتريان و مهمانان به طور آنلайн استفاده نموده و زمينه های بهبود و تصميم گيري آگاهانه را هدف قرار دهند. اين عرصه گزارشاتی درباره انتقادات کلي هتل و رده بندی محبوبيت در گذر زمان و در ارتباط با رقبا هتل در ناحيه جغرافيايي يكسان ، نظرات، انتقادات، تعداد مسافر، عکس های هتل و تعداد بازديد كننده از عکس ها، رقب پريازديد، كشورهای توليد كننده بيشترین ترافيك صفحه مشاور سفر هتل، روندها در گذر زمان و متريک های عملكرد فراهم می کند. گزارشات مشاور سفر روندهای تجاری، عوامل ريسک، داده اى مالى، و نتایج عمليات را فراهم می کند. به علاوه هتل هایی که در پی اشغال اتاق بيشتر اند باید افزایش حجم انتقادات آنلайн را هدف قرار دهند. اين حجم انتقادات آنلайн را می توان با افزایش فراوانی استفاده از متريک های مشاور سفر با استفاده از نرم افزار رديابي و گزارشات مديريتی و پاسخ دهنی به نظرات مهمان ظرف 24 ساعت ارتقا داد. هتل هایی که می خواهند بر درآمد به ازاي اتاق موجود تاکيد کنند باید ظرفيت انتقادات آنلайн خود را بهبود بخشنند.

## 8- محدودیت ها و تحقیقات آتی

مطالعه حاضر دارای چند محدودیت است که فرصت هایی برای تحقیقات بیشتر فراهم می سازد. نخست اينکه مقاله حاضر در 132 هتل در پنج شهر بلژيك انجام شد. يافته های ما باید در كشورها و زمينه های مختلف و نمونه های بزرگتر تاييد شوند. تحقیقات بیشتری همچنین ممکن است بر اين گروه خاص هتل تاکيد کنند. دوم اينکه متغيرات زمينه ای (مستقل در برابر زنجيره ای و رتبه بندی ستاره ای ) در نظر گرفته می شوند اما عوامل زمينه ای مختلف از

جمله اندازه هتل، موقعیت هتل، و نوع بازدید کنندگان ( همانند کسب و کار، فراغت) را می توان در نظر گرفت. در هر حالت، کمبود مطالعات درباره تاثیر عوامل زمینه ای بر تاثیر راهبردهای آنلاین بر انتقادات و عملکرد هتل تحقیقات بیشتر در این زمینه را ضروری می سازد. سوم اینکه حجم و ظرفیت دو جنبه بسیار مطالعه شده اند انتقادات آنلاین هستند و مولفه های دیگر از جمله واریانس انتقادات، درصد انتقادات منفی و موضوع انتقادات ( ویژگی های خدمات و هتل، برای نمونه)، میزان منفی و مثبت بودن انتقادات، ویژگی های انتقاد ( جمعیت شناختی، مهارت، اعتبار، تجربه) و غیره را در نظر گرفت (کواک با همکاران، 2017). سپس اینکه تعدادی از راهبردهای دیجیتال و تاکتیک ها در نظر گرفته شده اند اما عوامل دیگر از جمله ویژگی های خدمات، ویژگی های مطلوب هتل، رفتار کارکنان، موقعیت و غیره تولید انتقادات را برمی انگیزند. اهمیت نسبی آنها و نحوه ارتقاء یا تضعیف تاثیرات آنها به واسطه راهبردهای مدیریتی را می توان مطالعه نمود. سرانجام اینکه تاثیر پاسخ های مدیریتی به نظرات مشتری باید بیشتر مطالعه گردد. اکثر مطالعات تا کنون به بررسی تاثیر پاسخ های مدیریتی بر اعتماد، نگرانی، رضایتمندی و طرز تلقی مشتری پرداخته اند. به هر حال، این پژوهش باید یک گام پا را فراتر نهاده و به بررسی تاثیر پاسخ های مدیریتی به عملکرد هتل و نقش واسطه واکنش های مشتری در این فرایند بپردازد.